

Bediüzzaman'ın Müdafiiliğini Üstlenen Avukatların Portreleri

Portraits Of Advocates Taking The Defense
Of Bediuzzaman

Hakan ÖZLEN

Özet

Tarih önemli kabul ettiği şahsiyetleri bir şekilde havsalasına almakta ısrarcıdır. Tarih niyetleri hâlis ve davalarında sadık kimseleri unutulmamaları için belleğine kaydetmektedir. Tâ ki bu mümtaz ve değme kimselerin hayatları okunsun ve kendilerinden ibret alınsın, ders çıkarılsın. Zira onları değerli kılan da istisnâî zamanlardaki önemli hamleleridir, nevi şahıslarına münhasır durumlarıdır. Şu hâlde Bediüzzaman Saîd Nursî ve Nûr Talebelerinin avukatlığını yapanlar, istisnâî zamanın adamları olacaklar ki tarih onlardan memnuniyetle bahsetmektedir. İşte bu makalede; Bediüzzaman'ın, Nûr Talebelerinin ve Nûr davasının vekâletini kendisine vazife edinen avukatların ısrarlı hukuk arayışları nazara verilmiştir.

Anahtar kelimeler

Av. Yusuf Ziya Sönmez, Av. Ahmet Hikmet Gönen, Av. Hulusi Bitlisi Aktürk, Av. Mehmet Mihri Helav, Av. Seniyyüddin Başak, Av. Abdurrahman Seref Laç, Av. Bekir Berk, Risâle-i Nur, Nûr Talebeleri, 163. madde, Kanunilik İlkesi

---

Abstract

History insists on keeping in its memory the personalities it considers important. History records those who are sincere in their intentions and loyal to their cause so that they will not be forgotten. So that the lives of these distinguished people can be read and lessons can be learned from them. Because what makes them valuable is the important activities they perform in exceptional times and their unique status. In that case, those who acted as the advocates of Bediuzzaman Said Nursi and Nur students will be exceptional men of the time, which history happily talks about. Here in this article; the persistent pursuit of law by the advocates who acted as representatives of the Bediuzzaman, his students and Nur Movement were taken into consideration.

Key Words: Adv. Yusuf Ziya Sonmez, Adv. Ahmet Hikmet Gönen, Adv. Hulusi Bitlisi Aktürk, Adv. Mehmet Mihri Helav, Adv. Seniyyüddin Başak, Adv. Abdurrahman Seref Lac, Adv. Bekir Berk, Risale-i Nur, Students of Nur, Article 163, Principle of Legality

Giriş

Bediüzzaman Saîd Nursî'nin müteaddit defa “Bence, kuvvet kanunda olmalı”⁽¹⁾, “Kuvvet kanunda olsun”⁽²⁾, “Hem de kuvvet kanunda olsun, kanunun kuvveti, mukanninin kuvvetiyledir”⁽³⁾, “Cumhuriyet, kanunda inhisar-ı kuvvetten ibarettir”⁽⁴⁾, “Meşrutîyet ve kanun-i esasî denilen kanunda cem-i kuvvet!”⁽⁵⁾, “İdarede kuvvet kanunda olmalı”⁽⁶⁾ cümlelerini sarf etmesi pek önemlidir. “Çünkü kuvvet kanunda olmazsa şahsa geçer. İstibdat mutlak keyfi olur.”⁽⁷⁾ Zaten “İstibdat’ın esası, kuvvet şahısta olur. Kanunu kendi keyfine tabi’ edebilir.”⁽⁸⁾ Şu halde “hak kuvvetin mağlubu”⁽⁹⁾ olur; “istibdat münkasım olmuş olur;”⁽¹⁰⁾ “istibdat tevzi olunmuş olur;”⁽¹¹⁾ “istibdat hükümferma olur.”⁽¹²⁾ Öyle ki “istibdat komitecilikle tam şiddetlenir.”⁽¹³⁾ Nitekim öyle de oldu.

Şu hâlde 163. maddeyi mercek altına alalım:

a) “Dinî veya dinî hissiyatı veya dinen mukaddes tanılan şeyleri alet ederek her ne sûret ve sıfatla olursa olsun devletin emniyetini ihlal edebilecek harekete halkı teşvik... bir guna fiilî eseri (herhangi bir biçimde eylemli sonucu) çıkmamış olsa bile muvakkat ağır hapse mahkûmiyet...”

b) “Dinî cemiyet teşkil edenler teşvikat ve teşkilatın bir guna fiilî eseri (herhangi bir biçimde eylemli sonucu) çıkmamış olsa bile muvakkat ağır hapse mahkûmiyet...”

c) “Dinî efkâr ve hissiyata müstenit siyasî cemiyetler teşkil edilemez. Bu gibi cemiyetler dağılır ve teşkil edenler ile azalarına ceza...”

Mülga 765 sayılı TCK’nın 163. maddesi genel ve muğlak ifadeler taşımaktadır. İlgili madde, bu bağlamda birçok haksızlıklara sebep olduğu için 1991 tarihinde ilga edilmiştir.⁽¹⁴⁾ Bugün modern hukuk pratiğinde özellikle

Mülga 765 sayılı TCK’nın 163. maddesi genel ve muğlak ifadeler taşımaktadır. İlgili madde, bu bağlamda birçok haksızlıklara sebep olduğu için 1991 tarihinde ilga edilmiştir.

- 1 “Divân-ı Harbî Örfi”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 143
- 2 “Nutuk”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 143
- 3 “Divân-ı Harbî Örfi”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 143
- 4 “Makalât”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 51
- 5 “Makalât”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 53
- 6 “Makalât”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 61
- 7 , “Emirdağ Lahikası”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 747
- 8 “Münazarat”, Eski Saîd Dönemi Eserleri Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa, 221
- 9 “Münazarat”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa, 221
- 10 “Divan-ı Harbî Örfi”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 143
- 11 “Makalât”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 52
- 12 “Makalât”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 61
- 13 “Divân-ı Harbî Örfi”, Eski Saîd Dönemi Eserleri, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 143
- 14 “Ağabeyler Anlatıyor 2”, Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013, Sayfa 67

*Dünyevî, siyâsî
ve entrikalı
cemiyet ve siyâsî
komite ile hiç
bir alakadarlığı
olmayan
ve tenezzül
bile etmeyen
Bediüzzaman
yalnız değildi.*

suç ve ceza hükümlerinin ihdas edilmesinde “belirlilik ilkesi” esastır. Yani suç fiillerini tespit eden kanun hükümlerinin tanımları belirli olmalı, açık ve seçik nitelik göstermeli, farklı anlamlara gelen, belirsiz ve çok kapsamlı terimler kullanılmamalıdır. Böylece cezanın tahsisi adilce olsun.

Genel nitelikli kavramlarla mücehhez bir ceza hükmü olan 163. madde ile baskınlar, yakalamalar, müsadereler ve tutuklamalar yapıyordu; adliye alet ve adalet ihlal ediliyordu. Lâfızların delâlet ettiği mananın belirsizliği, beraberinde ciddi haksızlıklar doğuruyordu. Bu yüzden Bediüzzaman ve Nûr Talebelerine devamlı olarak “siyâsî cemiyet kurmak”, “tarikâtçılık”, “cemiyetçilik” isnadında bulunuluyordu. Sonuç olarak şu hâl ve bu yaklaşım telifisi güç veya kabil olmayan haksızlıklara sebep olmuştur.

Dünyevî, siyâsî ve entrikalı cemiyet ve siyâsî komite ile hiç bir alakadarlığı olmayan ve tenezzül bile etmeyen Bediüzzaman yalnız değildi. Öyle ki bu zamanın insafı bakışı ile bakıldığında o gün için hak ve hukuk mücadelesini veren Bediüzzaman’ın, Nûr Talebelerinin ve Nûr davasının müdafaasını üstlenen avukatların ısrarlı hukuk arayışları kayda değer görülecektir. Bu yazıda bir nevi gerçek hukuk savunucuları olan Bediüzzaman’ın avukatları ele alınacaktır.

Bediüzzaman Saîd Nursî’nin hayatında mahkemelere müdafî olarak katılan o avukatlar şunlardır:

1944’te Av. Yusuf Ziya Sönmez ve 1948-49’da Av. Ahmet Hikmet Gönen ve Av. Hulusi Bitlisi Aktürk, 1950’den sonra Av. Mehmet Mihri Helav⁽¹⁵⁾, Av. Seniyyüddin Başak, Av. Abdurrahman Seref Laç ve Av. Bekir Berk’tir.⁽¹⁶⁾ Burada isimleri zikredilen avukatlar hakkında hülâsa olarak birer portre yazmakla iktifa edeceğiz.

A) Av. Yusuf Ziya Sönmez

Av. Ziya Sönmez 1876’da Fatsa’da doğmuştur.⁽¹⁷⁾ “Nûr’un İlk Avukatı” ünvanını alma şerefine nâil olmuştur. Osmanlı Devleti döneminde hâkim yetiştiren “Mekteb-i Kuzat” (Kadılar Mektebi) mezûnudur. Cumhuriyetten önce kadılık, sonrasında ise önce hâkimlik, emekli olduktan sonra da avukatlık yapmıştır.⁽¹⁸⁾

1943 senesinde Bediüzzaman ve Nûr Talebeleri, Denizli Hapishanesi’ne düştükleri zaman bütün Denizli halkı, yediden yetmişe Bediüzzaman’a sahip çıkmıştı. Bu sahip çıkanlar arasında Muslihiddin Sönmez’in babası Ziya Sönmez de vardı ve Bediüzzaman’ın avukatlığını deruhte etmişti.⁽¹⁹⁾

15 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 2237

16 “Ağabeyler Anlatıyor 3”, Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013, Sayfa 68

17 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 399

18 <https://nurkoy.org/risale-i-nurun-ilk-avukati-ziya/>

19 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 399; yine bkz. “Mufassal Tarihçe-i Hayat 2”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1271

Denizli Ağır Ceza Mahkemesi Risale-i Nur kitaplarının iadesi kararını verdikten sonra Bediüzzaman, Denizli Barosu'na kayıtlı olan Av. Ziya Sönmez'e umum kitap ve eşyalarını mahkemeden teslim alması için 22.03.1945 tarihinde bir umumî vekâletname çıkararak gönderdi. Av. Ziya Sönmez de iki üç ay sonra mahkeme emanet memurluğunda bulunan kitapların kendisine teslimi hususunda Ağır Ceza Mahkemesi başkanlığından müzekkere çıkarttı ve bütün kitap ve saire eşyayı teslim alarak Bediüzzaman'a göndermek üzere, Denizli'li tüccar Hafız Mustafa'ya teslim etti.⁽²⁰⁾

Bediüzzaman Saîd Nursî, Emirdağ Lahikası'nda Av. Ziya Sönmez'i tebrik ediyor: "Risale-i Nur'un avukatı Ziya'yı bizim tarafımızdan hem çok teşekkür hem tebrik ediniz. Çoktan beri ruhuma ihtar edilmiş ki Ziya namında birisi, Risale-i Nur namına büyük bir hizmet edecek. Bu mesele gösterdi ki o Ziya, bu Ziya'dır. Bizleri ebede kadar minnettar eyledi. Mahkemede zabıt kâtibi ve azadan Hasnâ Hanım ve sorgu hâkimi gibi vicdanlı zatlara teşekkür ederiz. Ve onları unutmayacağımı bilhassa başta Müftü Osman, Hasan Feyzi olarak çok ehemmiyetli kardeşlerime selâmımızı ve minnettarlığımızı bildiriniz. Ve hâkim-i âdil olan zata, Risale-i Nur'un ekser eczalarını ona hediye etmek için yazdırmayı karar verdiğimi söyleyiniz. Ve Risale-i Nur'un fahrî avukatı Ziya'ya; kısm-ı mühimmini yazdırıp ona hediye etmek niyetindeyim".⁽²¹⁾

Yine Bediüzzaman aynı lâhikanın başka bir yerinde Av. Ziya Sönmez için şu ifadeleri kullanmaktadır: Feyzi'nin mektubunda isimleri bulunan ve bilhassa hâkim-i âdil ile beraber hakiki adalete çalışanlar ve Avukat Ziya gibi bütün o zatlara, değil yalnız bizi belki Anadolu'yu ve âlem-i İslâm'ı manen minnettar eylemişler. Onlar, bizim gibi Risale-i Nur'a sahiptirler. Eğer lüzum olsa elime teslim edilen bir kısım mecmuaları da onlara emaneten okutmak için göndereceğim.⁽²²⁾

Bediüzzaman'ın tebrik ve iltifatlarına nail olan Av. Ziya Sönmez 1949'da İzmir'de⁽²³⁾ Hâkkin rahmetine kavuşmuştur. Kabri İzmir Karşıyaka mezarlığındadır.⁽²⁴⁾ Mekâmı Cennet olsun.

B) Av. Ahmet Hikmet Gönen

Av. Hikmet Gönen 1912'de Afyon'da doğdu. 1937 yılında Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Isparta ve Mardin'de hâkimlik yaptı. 1946'da avukatlığa başladı. Bir süre Afyon Baro Başkanlığı görevinde bulunmuştur. 1948 Afyon Mahkemesi'nde Bediüzzaman ve talebeleri için müdafilik

*Denizli Ağır
Ceza Mahkemesi
Risale-i Nur
kitaplarının
iadesi kararını
verdikten sonra
Bediüzzaman,
Denizli Barosu'na
kayıtlı olan Av.
Ziya Sönmez'e
umum kitap
ve eşyalarını
mahkemeden
teslim alması
için 22.03.1945
tarihinde
bir umumî
vekâletname
çıkarak
gönderdi.*

20 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 2", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1205

21 "Emirdağ Lahikası", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 96-97

22 "Emirdağ Lahikası", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 115-116

23 <https://nurköy.org/risale-i-nurun-ilk-avukatı-ziya/>

24 "Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 399

Afyon'da "Nurcu Mahallesi" diye bir yer vardı. İşte böyle bir isimle anılan bu beldede Bediüzzaman Saîd Nursî ve talebeleri "Nurculuk" suçundan tevkif edilip Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandılar.

yapmıştır.⁽²⁵⁾ Bediüzzaman ve Nûr Talebeleri ile çok yakından alakadar olmuştur.⁽²⁶⁾ Risale-i Nur'da adı "Avukat Hikmet" şeklinde geçmektedir. On Dördüncü Şua'da, "Başbakanlığa, Adliye Başkanlığına, Dâhiliye Bakanlığını" diye başlayan ve "Bir tek gayem vardır" şeklinde devam eden dilekçeyi 1948 senesinde yine Bediüzzaman'ın avukatı Ahmet Hikmet Gönen yazmıştır. Bediüzzaman bu parçayı beğenip takdir etmiş, altına kendi imzasının atılmasını memnuniyetle kabul etmiştir.⁽²⁷⁾ Ahmet Hikmet Gönen'in müdafaaları ekseriya, Ord. Prof. Dr. Ali Fuat Başgil'in eserlerinden hazırladığı bilinmektedir.⁽²⁸⁾

Afyon'da "Nurcu Mahallesi" diye bir yer vardı. İşte böyle bir isimle anılan bu beldede Bediüzzaman Saîd Nursî ve talebeleri "Nurculuk" suçundan tevkif edilip Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandılar. Bu sırada Av. Hikmet Gönen, Bediüzzaman ve Nûr Talebelerinin müdafilğini üstlendi.⁽²⁹⁾

Av. Hikmet Gönen Nur Talebelerinin Afyon Mahkemesi'nde nasıl müdafa yaptıklarından hararetle bahsediyor: Onların müdafaalarını bir dinlemenizi isterdim. İnanır mısınız, en hafif müdafa yapacak beklediklerimizin müdafaası şahane oluyordu. Tam sekiz buçuk saat müdafa oldu. Hele Ahmet Feyzi Kul'un müdafaası bir başka idi. Onun için Bediüzzaman "Nur'un Avukatı Ahmet Feyzi Kul" derdi. Demek ki, Nur'un avukatı Ahmet Feyzi imiş. Biz ise usul bakımından vekil idik. Ama asıl vekil, ilmî ve meslekî bakımdan vekili olan talebeleriydi.⁽³⁰⁾ Av. Hikmet Gönen bu şekilde taaccübünü dile getirirken avukat arkadaşları mahkeme safahatının nasıl geçtiğini sorduklarında ise "Ben fazla izah etmeyeceğim. Kısa söylüyorum. Biz dün (mahkeme günü) iman deryasına girdik ve çıktık, anladınız mı?"⁽³¹⁾ diye cevap vermiştir.

Bediüzzaman ve davasının müdafilğini deruhte eden Av. Hikmet Gönen Bediüzzaman'ın neden defalarca mahkemeye verildiğini açıklıyor: "Bediüzzaman'ın tekrar tekrar mahkemeye verilmesinin sebebi, 'Cumhuriyete aykırı hareket ediyor' demeleridir. Bu bahane ile mahkemelerde süründürdüler. Hâlbuki Bediüzzaman ömrü boyunca cumhuriyet düşüncesi-ne ters düşmemiştir"⁽³²⁾.

Av. Ahmet Hikmet Gönen'in müdafaası, daha çok meselenin kanunî ve usulî yönünü ele almıştır. Cemiyet meselesi ve kanunen suç oluşumu ve diğer konular üzerinde durmuştur. Av. Hikmet Gönen'in Afyon Mahkemesi kararından hemen sonra yazdığı temyiz müdafaasının bir bölümü şu şekildedir:

- 25 "Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43
- 26 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1583-1584
- 27 "Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43
- 28 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1693
- 29 Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43
- 30 Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43
- 31 Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43
- 32 Tanıyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43

Zamanımızda gayet yüksek bir din âlimi olduğunu kabul ve tasdik ettiğim Bediüzzaman'ı iddia makamı, yüz bin baltalı ordusu bulunan meşhur Kefersudiye ve Rafizilerden Hasan Sabbah'a benzetmek suretiyle, çok mübalağa etmiştir. Hâlbuki iddia makamınca bahsedilen bu gibi işler ve hat-ta iddia edilen suç mevzuları tamamıyla ve ancak siyasi ihtiras sahiplerine yakışır işlerdir. Saîd Nursî'nin ise siyasetle asla alakası bulunmadığı ve böyle bir ihtiras olduğunu gösterir bir emare de mevcut bulunmayıp, bilakis ne siyaset ne de idare ve hükümet işleriyle alakası ve münasebeti bulunmadığı yolunda birçok deliller mevcut bulunmaktadır.

Keza Şark vilayetlerinde vaki isyanlara iştirak etmemesi ve teklif edenlere 'Bin seneden beri Kur'ân'ı kahramancasına taşıyan ve hizmet eden bir millete kılıncı çekmem Siz de çekmeyin(iz)' şeklinde cevap vermesi yine davamızı ispat eder.

Bu sebeple gerek Said-i Nursî'nin ve gerekse diğer sanıkların beraatlerine karar verilmesini bilvekalé arz ve istirham eylerim.⁽³³⁾

Bediüzzaman, Av. Ahmet Hikmet Gönen'in dilekçesinin sonuna kendi el yazısıyla "Maşallah, Barekallah" duasını yazmıştır.⁽³⁴⁾

Av. Ahmet Hikmet Gönen'den iki önemli hatıra naklediyoruz:

Ben o zamanlarda dâvâ ile ilgili evrakları Bekir Berk Bey'e vermiştim. Kırk beş sahifelik Diyânet İşleri'nin raporu vardı. Külliyyâtın hemen her eseri için bilirkişilerin tetkik neticesinde kanaatlarını ihtiva eden birkaç satırlık notları vardı. Ama dikkatinizi çekerim, hiçbirisinde suç vasfını haiz olan en küçük bir ize rastlanmamıştı. "Bu eserin % 95'i dinî, ilmî, ahlâkî, içtimâî ve insanî mevzulardır, % 5'i ise şahsi fikirlerden ibarettir." deniyordu.⁽³⁵⁾

Zaman zaman hapishaneye gider, Üstad'ı ziyarette bulunurdum. Bir seferki ziyaretimde harareti 40 dereceye kadar çıkmıştı. Böylesi bir halde bile, yine telif, tashih işiyle meşguldü. Talebeleri yanında idi. Zaten kendileri de çok hastalık çekmişti."⁽³⁶⁾

Bediüzzaman Afyon hapsinde 20 ay kaldıktan sonra beraat ederek 20 Eylül 1949'da serbest bırakılmıştır.⁽³⁷⁾ Hapisten çıktıktan sonra 72 gün Afyon'da polis kontrolünde iskana tabi tutulup 28 Aralık 1949 tarihinde mecburi ikamet yeri olan Emirdağ'a döndü ve 23 Ağustos 1953'e kadar Emirdağ'da kaldı.⁽³⁸⁾

Av. Ahmet Hikmet Gönen ismi Risale-i Nur'da şu şekilde zikredilmiştir: Evvela: Bir inayettir ki o adamın müfteriyane iddianamesini işitemedim. Yoksa şiddetle konuşacaktım. Reise seni mahkemeye veriyorum, yani

*Zamanımızda
gayet yüksek
bir din âlimi
olduğunu kabul
ve tasdik ettiğim
Bediüzzaman'ı
iddia makamı, yüz
bin baltalı ordusu
bulunan meşhur
Kefersudiye ve
Rafizilerden
Hasan Sabbah'a
benzetmek
suretiyle, çok
mübalağa
etmiştir.*

33 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1708

34 Age, Sayfa 1708

35 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43

36 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43

37 "Tarihçe-i Hayat", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 763

38 <https://www.saidnursi.de/nur-talebelerinin-afyonkarahisar-mahkemelerinde-fahri-avukati-av-ahmet-gonen/>

Bediüzzaman
Birinci Harbî
Umumî'de
talebeleri ile
Van cephesinde
savaşırken Hulusî
Bitlisî Aktürk
ise bu dönemde
Bitlis Bidayet
Mahkemesi azası
idi.

haksızlığıyla mahkeme-i kübraya ve kanunsuzluğuyla dünya mahkemesine. Ve avukatım yok dediğimden maksat, o umumumuzun küllî meselede vekilimizdir; benim hususi şahsıma gelen hücumla ancak ben mukabele edebilirim, demektir. Ahmet Hikmet'e bildiriniz.⁽³⁹⁾

Aynı mesele için on beş senede üç defa bu eşedd-i zülüm ve bahaneler ve emsalsiz işkencelere karşı son müdafaamız olsun. Madem kanunen kendimizi müdafaa etmek için sâbık mahkemelerde makineyi bize vermişler, burada o hakkımızı bizden hiçbir kanunla men'edemezler. Eğer resmen çare bulmadınız ise hariçten bizim avukat her şeyden evvel bunun –makine ile– beş nüshasını çıkarsın hem sıhhatine çok dikkat edilsin.⁽⁴⁰⁾

Av. Ahmet Hikmet Gönen'in oğlu Mimar İsmet Kemal anlatıyor: Babam; inaçlı, dürüst, cesur hâkimlik ve avukatlık yapmış bir hukuk adamı. O sıkıntılı zamanda her tehlikeyi göze alarak, Bediüzzaman Efendiye ücretsiz vekil olmuştur. O dönemin şartlarında Bediüzzaman'ın ve Talebelerinin davalarında beraat kararı çıkıncaya kadar savunmaya devam etmiştir.⁽⁴¹⁾

O zamanın zor şartlarında defalarca tehdit edildiği halde⁽⁴²⁾ aldırış etmeden ve çekinmeden Bediüzzaman ve Talebelerinin avukatlığını üstlenen Av. Hikmet Gönen İstanbul'da, 2002 yılında 90 yaşında iken vefat etmiştir. Kabri, Afyonkarahisar Asri Mezarlığındadır.⁽⁴³⁾ Mekânı Cennet olsun.

C) Av. Hulusî Bitlisî Aktürk

Av. Hulusî Bitlisî, 1881'de Bitlis'te doğmuştur. Kendisi Nesimî Oğullarından, yüksek iman ve derin irfan sahibi bir zattır. Hilâl dergisinde "Saîd Nursî İçin" başlığını taşıyan "Kalender Asrî" imzalı şiiri neşredilmiştir. 1948 yılı sonlarında, Abdurrahim Zapsu'nun mecmuası olan "Ehl-i Sünnet"te yine Bediüzzaman'la alakalı kıymetli makaleler yazmıştır. "Cihanşümül Özlek Yahut Felsefî Vecizeler", "Tarihî Âbideler", "Vedâialar" isimli neşredilmiş kıymetli eserleri olduğu gibi neşredilmemiş eserleri de bulunmaktadır. Hulusî Aktürk'ün "Müvekkilim Bediüzzaman Saîd Nursî'yi Yargıtay'da Müdafaa Notlarım" gibi basılmamış eseri de vardır.⁽⁴⁴⁾

Şimdiden belirtelim ki Av. Hulusî, 1948'de Afyon'da Bediüzzaman'ın avukatlığını yapmıştır. Aslında Av. Hulusî Bitlisî Aktürk, Bediüzzaman'ı yakından tanıyordu. Öyle ki Bediüzzaman Birinci Harbî Umumî'de talebeleri ile Van cephesinde savaşırken Hulusî Bitlisî Aktürk ise bu dönemde Bitlis Bidayet Mahkemesi azası idi. 1 Kasım 1948 tarihli Ehl-i Sünnet Mecmuası'nın 2. cildinde Bediüzzaman hakkında şunları yazmıştır: Bediüzzaman da birtakım talebeleriyle Van cephesinde din ve vatan müdafaası uğrunda silâhla, nasihatla mücadele ediyor, bir taraftan da bir tefsir kaleme

39 "Şualar", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 828-829

40 "Şualar", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 763

41 <https://www.saidnursi.de/nur-talebelerinin-afyonkarahisar-mahkemelerinde-fahri-avukati-av-ahmet-gonen/>

42 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 43

43 <https://www.saidnursi.de/nur-talebelerinin-afyonkarahisar-mahkemelerinde-fahri-avukati-av-ahmet-gonen/>

44 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 163

alıyor, talebelerine de okutuyordu. Bir zaman kendilerine uğradım. Oturduğu muvakkat ve metrük bir evde “Allahu Nürussemâvati Ve'l-ard” âyet-i kerimesinin tefsirine intikalen bazı talebelerini tenvire çalışıyordu. Bu derste pek derin inceliklere temasları hayretimi mücip olarak ayrıldım. Hiçretten sonra, Kerkük'ün Havadis gazetesinde intişar eden bir takrizimi, ertesi gün kendisine götürdüm. Dersten fâriğ olunca verdim. “O nedir? Oku dinleyeyim” dedi. Okudum, aldı, bir tarafa baktı:

“Azizim, tavsifinize lâyük değılim. Büyük olan Allah'tan dilerim ki lâyük olayım.” dedi. Birkaç mısraımı bu yazımın tarih-i beyyinesi olarak gösteriyorum:

Said Nursi'sin elhak, bediüd-dehri ve'l-ezman,

Bu tefsir-i şeriftir, kudret-i ilmiyene bürhan.

Ulüm-i evvelin u âhirine mazhar olmuşsun,

Şefi-ü Hafzindir Fahr-i Âlem, Hazret-i Kur'ân.

Senin Şeyhzâde'den, Ruhü'l-Beyan, Ruhü'l-Meâniden,

Nedir farkı tefasirin bilir ancak Hakim Sübhan.⁽⁴⁵⁾

Bediüzzaman'ı ve mefkûresini anlamak zordur. Onun tarzı ve metodu gerçekten farklıdır. Onun her olaydaki optimal yaklaşımı onu daha da önemli kılmıştır. Aşağıda Hulusî Bitlisî Aktürk tarafından mezkûr mecmuada nakledilen olay bu minval üzere okunmalıdır.

“En nazik günlerde Malazgirt, Bulanık cephelerinde bir kolunu kapıp eden Nurşinli Mâruf Hazret, vilâyet merkezine gelerek idare âzasından Hacı Salih Efendide misafir olmuş, valinin ilâmiyle bir gece eşraf orada toplanmışlardı. Meşahir-i üdebâdan Hacı Hasanzade Mütemayız İbrahim Ethem merhum haber yolladı, beraber içtimaya katıldık.

Bediüzzaman, Hazret ile söyleşirken, Hazret'in adamlarından birisi söze karıştı. Bediüzzaman'a hitaben: “Sen hudutları takviye edelim diyorsun. Biz Allah rızası için vatan müdafaasına koşuyoruz. Maalesef bazı zabitler, bizim din ü imanımıza sövüyorlar.” dedi.” Bunun üzerine Bediüzzaman son derece celâlli bir ikrahla muhatabına bakarak, hemen yüzünü Hazret'e çevirdi ve dedi ki:

“Hazret, zabitler sana sövüyorlar mı?”

Hazret, “Hâşâ, benim hayatta kalan bir elimi öpüyor (Malazgirt, Bulanık cephelerinde bir kolunu kaybeden Nurşinli Mâruf Hazret), duamı alıyorlar” deyince, Bediüzzaman eski muhatabına döndü:

“Azizim, bizim milis kuvvetleri arasında şuurlu ve şuursuzlar da vardır, et kemiksiz olmaz. Şuursuzlar nizam ve intizama riayet edemiyorlar. Bazen zafer temin edercesine düşmana saldırdığımız sırada görüyordum ki, öldürülen bir düşman neferinin üzerine vakitsiz atılan bir milis, âdi bir çizme, hasis bir eşyaya tamamen mevkiini terk ediyordu. Arada vuruluyordu. Böyle şuursuz hareket eden kimsede din ve iman kaygısı var mı ki, söven zabıt de muâhezeye lâyük görülsün. Böyle anlarda nizamsızlık gösterenleri öldürmek

Bediüzzaman'ı ve mefkûresini anlamak zordur. Onun tarzı ve metodu gerçekten farklıdır. Onun her olaydaki optimal yaklaşımı onu daha da önemli kılmıştır.

*Afyon Mahkemesi
kararından
hemen sonra
yani 1948'de
Av. Hikmet
Gönen ile Av.
Hulusî Bitlisi'nin
temyiz dilekçesi
neticesinde
Temyiz
Mahkemesi kararı
bozdu.*

bile azdır. Lüzumsuz lâfları bırakalım. Elbirliğiyle mukaddes yurdumuzu kurtaralım. Aileler çıksın, erkekler memleketi terk etmesinler.” dedi.⁽⁴⁶⁾

Afyon Mahkemesi kararından hemen sonra yani 1948'de Av. Hikmet Gönen ile Av. Hulusî Bitlisi'nin temyiz dilekçesi neticesinde Temyiz Mahkemesi kararı bozdu. Şöyle ki: Yargıtay 1. Ceza Dairesi üç ay zarfında dava dosyasını, lâhiya ve müdafaaları ciddi şekilde esastan inceledi. Avukatların müdafaalarını dinledi. Ve nihayet bu yüksek mahkemenin istiklalîyet, adalet, hakkaniyet ve kanunperest hâkimleri 2.6.1949 tarihinde oy çokluğuyla karara vardı ve 4.6.1949'da Avukat Bitlisi'nin huzurlarında karar tefhim edilip açıklandı.⁽⁴⁷⁾

Nihayet Yargıtay'ın bozma kararından sonra dosya tekrar Afyon Mahkemesi'ne gönderildi. Öyle ya da böyle Bediüzzaman ve talebeleri tahliye edildi. Ancak Afyon hapsi, öteden beri bir geleneği olarak tahliyeleri hep gündüzleyin, sabah saat 10:00'dan sonra yapmakta iken Bediüzzaman'a istisnâlı ve hususî bir kaide uyguladılar. 20 Eylül 1949 günü şafak ile sabah namazı arası bir vakitte onu hapisten gizlice çıkarıp polislere teslim ettiler. Öylece dar sokaklar arasından geçerek evine bıraktılar.⁽⁴⁸⁾ Bediüzzaman Afyon'da 72 gün sımsıkı bir polis kontrolünde durduruldu. Öyle ki evinin kapısında üç polis geceli gündüzlü, hiç ayrılmamak suretiyle nöbetçiler.⁽⁴⁹⁾

Av. Hulusî Bitlisi Aktürk'ün müdafaasından bir bölüm şöyledir: “Müvekkillerimin kanuna, medeneiyete, hakka, hakikata aykırı hiç bir suçu yoktur. Din dünyadan ayrılmıştır. Ortada Din İşleri Reisliği'de bulunmuş iken, tevehümî idarî baskılara, tedhişe, tahakküme dayanan hüküm, esasından çürüktür, delilsizdir. Adalete uygun değildir. Her bakımdan usul ve kanuna muhaliftir.

“Müvekkillerimin asıl temyiz lahiyalarındaki mucib sebepler de malumdur. Bu teşrihatımla beraber, nazar-ı adalete alınacak hükmün bozulmasını bilhassa ma'sum müvekkillerimin tahliyesini yüksek vicdanınızın nurundan dilerim.”⁽⁵⁰⁾

Av. Hulusî Bitlisi, mürafaasında tamamen vicdan, his ve akla hitap eden hususları ele almış, bizzat ve şahsen uzun zamandan beri tanıdığı ve büyük hizmetlerinin şahidi olduğu Bediüzzaman'ın yüksek şahsiyetini, ilmi kudretini, dinî ve vatanî ve millî hizmetlerini dile getirmiştir. Bu zatın müdafaası otuz kırk sahifeyi bulmaktadır. Bediüzzaman onun müdafaasının sonuna kendi el yazısıyla “maşallah hak ve güzeldir. Fakat az uzun ve az lüzumsuz şeyler dahi içinde var” diye yazmıştır.⁽⁵¹⁾

46 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 383

47 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1712

48 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1718

49 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1720

50 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1712

51 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1709

Kalender Asrî imzası ile Bediüzzaman için “Dünyada esirdi, Cennette hürdür; Hayatta sadıktı, haklı davaya”⁽⁵²⁾ diyen Av. Hulusî Aktürk, 1967’de Ankara’da vefat etmiştir.⁽⁵³⁾ Mekanı Cennet olsun.

D) Av. Mehmet Mihri Helav:

Av. Mehmet Mihri’nin 1885 yılında Musul’a bağlı Sine Kasabası’nda doğduğu bilinmektedir. Babası Gülamber Bölgesi’nde Küçük Molla lakabıyla tanınan, medreseleri olan ünlü bir din bilginidir. Babası müftülük yaptığı için Müftü Molla Abdullah olarak tanınır. Mehmet Mihri, 1904 yılında Molla Ebubekir’den icazet alır. Bir müddet Van’daki Horhor Medresesi’nde tahsil görür ve Bediüzzaman ile tanışıklıkları da bu dönemde başlar. 1911’lerin başlarında buradan da Trabzon üzerinden İstanbul’a gider.⁽⁵⁴⁾

Mehmet Mihri Farsça, Arapça ve Kürtçe dillerini iyi derecede bilmekteydi. İstanbul’a geldikten sonra tahsilini sürdürmek üzere Fatih Medresesi’ne müracaatta bulunur ve bu sınav için müracaatta bulunan yaklaşık yüzelli kişilik öğrenci grubu içerisinde sınavı birincilikle kazanır.⁽⁵⁵⁾

Mehmet Mihri, Birinci Dünya Savaşı yıllarında hukuk fakültesini okumaya başlamış ve 1921 yılında da İstanbul Barosu’na avukatlık kaydını yapmıştır. 1934 yılında soyadı kanunu çıktığında, Mehmet Mihri, doğduğu yerdeki güvencü bir suyu kastetmek amacıyla “Hêlav-Hêla av” (su tarafı) anlamına gelen Helav” soyadını alır ve daha sonra bu kelime “hilav” olarak değişime uğrar.⁽⁵⁶⁾

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Av. Mehmet Mihri, Bediüzzaman’ın Van’daki Horhor Medresesi’ndeki talebelerindedir.⁽⁵⁷⁾ 1952 İstanbul Gençlik Rehberi davasına girmiştir. Bediüzzaman Saîd Nursî’nin o davada müdafaasını İstanbul avukatlarından Seniyyüddin Başak, Mihri Helav ve Abdurrahman Şeref Lâç deruhte etmişlerdir.⁽⁵⁸⁾

Av. Mihri Helav’ın Müdafaasından Bazı Parçalar:

Risale-i Nur müellifi, bütün müellif ve muharrirlerin en mütevaziidir. Şöhret ve tekebbürün en büyük düşmanıdır. Bütün dünya metaini arkaya çevirmiştir. Ne mal ne şöhret ne nüfuz... Bunların hiçbirisi onun pâyine ulaşmamıştır ve ulaşamaz. Gandi bile onun kadar dünyadan elini çekememiştir. Günde elli gram ekmekle ve bir çanak çorba ile tagaddi eden bu büyük adam, yaşıyorsa ancak Kur’an ve imana hizmet için yaşıyor. Başka hiç, hiçbir şeyin, onun nazarında kıymet ve ehemmiyeti yoktur. Böyle iken, eserinin medh ü sitayişinde bulundu diye onu suçlandırmaya çalışmak, 163’üncü maddenin cürüm ağına sokmaya uğraşmak; hak ve adaletle, insafla, ilimle, insanî düşünce ile hukuk fikriyle, mantıkla, akıl ve fikirle kabil-i telif midir? Burası yüksek mahkemenin takdirine aittir.

52 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 164

53 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 163

54 <https://www.bernamegeh.com/mechul-mutefekkirlerimizden-mehmed-mihri-hilav/>

55 <https://www.bernamegeh.com/mechul-mutefekkirlerimizden-mehmed-mihri-hilav/>

56 <https://www.bernamegeh.com/mechul-mutefekkirlerimizden-mehmed-mihri-hilav/>

57 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 289

58 “Tarihçe-i Hayat”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 635

Risale-i Nur müellifi, bütün müellif ve muharrirlerin en mütevaziidir. Şöhret ve tekebbürün en büyük düşmanıdır.

*Siyasî rical,
siyasî sahada
nizam-ı içtimaîyi,
milletin hak ve
hürriyetlerini
temine çalıştıkları
gibi Risale-i
Nur müellifi de
manevî sahada,
kalplerde bunları
yerleştirmeye
çalışıyor.*

Hükûmete muhalefet bahsi hakkında da birkaç söz söyleyerek maruzatımı neticelendirmek isterim.

Karşınızda kemal-i saffet ve samimiyetle âdilane kararlarınıza intizar eden bu asırdide zat, ömründe hiçbir defa hilaf-ı hakikat beyanda bulunmaya tenezzül etmiş bir adam değildir. İlk celse-i muhakemede, bugünkü hükûmetten memnun olduğunu ve muvaffakiyetine dua ettiğini, onun beğenmediği ve tenkit ettiği hükûmet, eski hükûmetler olduğunu alenen söylemiştir. Filhakika müvekkilim, bütün milletle beraber istibdada karşı mücadele etmiş, hürriyet ve demokrasinin tesisine çalışmış ve bu hususta husule gelen muvaffakiyetten dolayı da memnun olmuştur. Risale-i Nur'un gayesi de içtimaî nizam ve intizamı kalplere yerleştirmektir. Siyasî rical, siyasî sahada nizam-ı içtimaîyi, milletin hak ve hürriyetlerini temine çalıştıkları gibi Risale-i Nur müellifi de manevî sahada, kalplerde bunları yerleştirmeye çalışıyor. Gayeler müşterektir. Bir mekteb-i irfan olan Risale-i Nur'un müellifi ve şakirdleri asayişin, nizam ve intizamın fahrî ve manevî bekçileridir. Manevî sahada, kalplerde ve dimağlarda anarşinin, bozgunculüğün kalkmasına çalışmaktadırlar. Kemal-i samimiyetle, hiçbir ivaz ve garaz olmaksızın, hiçbir karşılık beklemezsiniz, yalnız Allah rızası için millet ve memleketin menfaati için çalışmaktadırlar. Bunu yapmak bir cürüm ve cinayet değil, millet ve memlekete bir hizmettir. Muahezeye değil, takdire lâyıktır.

Beraatini istemek hakkımızdır. Karar yüksek mahkemenindir.⁽⁵⁹⁾

Risale-i Nur'da Av. Mihrî Helav ismi şöylece zikredilmektedir: İnşâallah Kur'an'ımızı ve diğer risalelerimizi Afyon'dan alacağız. İstanbul'da savcılığa verilen bir kısım Rehberlerimiz, başta Eski Said'in mühim bir talebesi Avukat Mehmed Mihrî ve dava vekili damadı Âsım olarak demişler ki: "Elli avukat ile beraber bu mesele için mahkemeye gireceğim. Fakat inşaallah ona hâcet kalmadan ve mahkemeye düşmeden alacağım."⁽⁶⁰⁾

Hâşiye: Başvekilin Konya'daki ehemmiyetli nutku için umum Nûr Talebeleri ve mektepli masum çocuklar namına bir tebrik yazacaktım. Şimdi kalbime geldi: Risale-i Nur'un serbestiyetine dair müdafaatlarımızın ve ehemmiyetli bir avukatımızın ehl-i vukufa cevabının arkasında o nutku, Risale-i Nur'un serbestiyetine dair bir sebep ve senet göstermekle Anadolu'daki Müslümanları ve Nûr'un bütün talebelerini ona bir manevî kuvvet ve duacı yapmak, ezan-ı Muhammedinin ilanı onlara nasıl bir manevî kuvvet hükmüne geçti; bu nutukla Risale-i Nur'un serbestiyeti dahi ona bir manevî kuvvet hükmüne geçmesi için ona tebrik yerine, dava vekilimizin haklı müdafaasında bir hâşiye yaptık.

Rehber'in müsaderesine bahaneleri reddeden avukat Mihrî'nin müdafaatı gibi Konya'da Başvekilin bu nutku da o bahaneleri reddeden bir hakikattir.⁽⁶¹⁾

59 "Tarihçe-i Hayat", Bediüzzaman Said Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa

60 "Emirdağ Lahikası", Bediüzzaman Said Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 593

61 "Emirdağ Lahikası", Bediüzzaman Said Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 807

Tevfik Demiroğlu anlatıyor: Üstad, Eşref Edip Bey'in Sebilürreşad Mecmuasıyla çok yakından ilgilenirdi. Eşref Edip Bey'i çok severdi. Hatta son görüşmemizde Av. Mihri Helav'a "Bak Mihri, Eşref Edip Bey günahlarını affetirdi. İslâm'a çok hizmet etti. Ya sen ne yapıyorsun?" dedi. O da "Dua buyurun, ben de inşallah bir şeyler yaparım" dedi.⁽⁶²⁾

Yukarıdaki olayın 1950 öncesi bir olay olduğu bilinmektedir. Buna göre Av. Mihri Helav çok hizmet etmek için Bediüzzaman'dan talep ettiği dua neticesinde herhâlde bu muradına ermiştir. Bediüzzaman'ın Av. Helav için "ehemmiyetli bir avukatımızın"⁽⁶³⁾ ifadesi de iltifat ihtiva eden bir ifade olduğundan, umuyoruz ki o da Eşref Edip gibi günahlarını affetirmiştir. Av. Mihrî Helav, 1957 yılının Mayıs ayında 72 yaşında iken vefat etmiştir. Mekânı Cennet olsun.

E) Av. Seniyüddin Başak

Hayatı hakkında kaynaklarda fazla malumata sahip olamadığımız için bu yüzden doğum yeri ve tarihi tespit edilememiştir. Türk tarihinde özel bir yeri olan ve dönem dönem üzerinde tartışmalar olan 1923 Lozan Antlaşması'nın görüşmelerine "Vakıflar Hukuk Müşaviri" olarak katılmıştır.⁽⁶⁴⁾ Ebû Hanîfe'nin ilk kelâm kitabı kabul edilen "El-Fıkhül-Ekber" eserini tercüme eden isimler arasında zikredilmektedir.⁽⁶⁵⁾ İlim Yayma Cemiyeti'nin ilk başkanıdır.⁽⁶⁶⁾ M. Emin Saraç Hocaefendi, Seniyüddin Başak'ı "onu tanıyorum. O ilim ehli biriydi. Onun çok hoş hâli vardı" şeklinde tavsif etmiştir.⁽⁶⁷⁾

Seniyüddin Başak, 1952'de İstanbul Gençlik Rehberi davasına girmiş ve müdafaada bulunmuştur. Bediüzzaman Saîd Nursî'nin müdafaasını İstanbul avukatlarından Seniyüddin Başak, Mihrî Helav ve Abdurrahman Şeref Lâç deruhte etmişlerdir.⁽⁶⁸⁾

Bazı üniversiteli gençler, gençliğin iman ve ahlâkına hizmet maksadıyla Gençlik Rehberi İstanbul'da bastırdılar. Bunun üzerine savcı tarafından, 163'üncü maddeye istinaden, bu eserin lâikliğe aykırı olarak devletin temel nizamlarını dinî esaslara uydurmak maksadıyla yazıldığı, propaganda ve telkin mahiyetinde olduğu iddiasıyla, Bediüzzaman, İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevk olunmuştu.⁽⁶⁹⁾

Gençlik Rehberi Davası'nda son celseye gelinmişti. Mahkeme başladığında şahit olarak Gençlik Rehberi'ni bastıran üniversite talebesi dinlendi. İfadesinde, Şark ve Garbın eserlerini okuduğunu, sonra Risale-i Nur'un eline geçtiğini, bu eserlerden akıllı, fikri, ruhu ve kalbi son derece müstefit

62 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 379

63 "Emirdağ Lahikası", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007, Sayfa 807

64 "Türkiye'nin Siyasal Andlaşmaları", I. Cilt, İsmail Soysal, Türk Tarih Kurumu Basımevi-Ankara 2000, sayfa 91

65 "Osmanlı Âlimlerinin Ebû Hanîfe'nin Akaîd Risâlelerini Konu Edinen Eserleri", Abdullah Demir, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 14 Sayı 28, 2016, Sayfa 183

66 <https://islamansiklopedisi.org.tr/ilim-yayma-cemiyeti>

67 İlim Yayma Cemiyeti Bülteni, Bahar 2011 Sayı 23, sayfa 17

68 "Tarihçe-i Hayat", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 635

69 "Tarihçe-i Hayat", Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 994

Gençlik Rehberi Davası nihayet beraat kararı ile sonuçlandı. Evet Mahkeme heyeti müşavereden sonra ittifakla beraat kararını tefhim etmiştir.

bulduğunu, irade ve ahlaki üzerinde mühim tesirler yaptığını, Gençlik Rehberi'nin, gençlerin iman ve ahlakını temin ve muhafaza yolunda büyük tesiri olması dolayısıyla, bir hizmet-i vataniye yapmak emeliyle bastırıldığını, suç mahiyeti haiz bir şey görmediğini söylemiştir.⁽⁷⁰⁾

Gençlik Rehberi Davası'nda müteakiben müellifin vekili olan Av. Seniyyüddin Başak kalkmış, kısa bir müdafaa yapmıştır. Şöyle ki:

“Artık mesele aydınlanmış, hakikat güneş gibi tezahür etmiştir. Yüksek mahkeme her şeye vâkıf olmuştur. Benim buna ilâve edecek bir sözüm yoktur. Böyle kıymetli, faziletli, millet ve memleket için cansiperane ve hiçbir ivaz ve bedel mukabili olmayarak fisebilillah çalışan zevatı buralara getiren, cinayet sandalyelerine oturtan zihniyet hakkında bazı mütalaada bulunmak isterdim fakat onun yeri burası değildir. Bunun için ayrıca bir eser yazmak icab eder. Çünkü bu zihniyetle mücadele, herkes için bir vazifedir. Yüksek mahkemenin yüksek vicdanı beni müdafaadan müstağni kılacak derecede itminan-bahşır. Müvekkilimin beraatini istemekle şeref duyuyorum.”⁽⁷¹⁾

Akabinde Av. Şeref Laç müdafaada bulundu. Üç avukat müdafaaların da Bediüzzaman için haklı olarak iltifatta bulunmuşlardı. Mahkeme Reisi Bediüzzaman'a son bir defa savunma hakkı verdiğinde Bediüzzaman “Muhterem vekillerim benim şahsım hakkında söylemiş oldukları senakar sözlere layık değilim. Ben Kur'an ve iman hizmetinde çalışan âciz bir adamım. Başka bir diyeceğim yoktur”⁽⁷²⁾ demiştir.

Gençlik Rehberi Davası nihayet beraat kararı ile sonuçlandı. Evet Mahkeme heyeti müşavereden sonra ittifakla beraat kararını tefhim etmiştir. Bu karar Mahkemede hazır bulunan üniversiteliler ve halk tarafından şiddetle alkışlanmıştır. Kararın aleyhine temyiz yoluna başvurulmadığından beraat kararı böylece kesinleşmiştir.⁽⁷³⁾

Mehmet Âkif'i yakından tanıyan Seniyyüddin Başak, Âkif hakkında “Âkif'in bir kusuru vardı ki; o da sırf davasının adamı olmaktan ibaretti”⁽⁷⁴⁾ demiştir. Âkif'i ve davasını zor zamanda veciz sözüyle destekleyen Başak, Bediüzzaman'ı ve haklı davasını çetin dönemlerde hâl ve kâl diliyle desteklemiştir.

Nihayet Av. Seniyyüddin Başak 1963 tarihinde vefat etmiştir.⁽⁷⁵⁾ Mekânı Cennet olsun.

F) Av. Abdurrahman Şeref Laç

Abdurrahman Şeref Laç, 1908 yılında Prizren'de doğmuştur.⁽⁷⁶⁾ Kendisi hem hukukçu hem siyatsetçidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

70 “Tarihçe-i Hayat”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 998

71 “Tarihçe-i Hayat”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 1005, 1006

72 “Tarihçe-i Hayat”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 1014

73 “Tarihçe-i Hayat”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Sayfa 1014

74 “Âkif'i Anmak Asım'ı Yaşamak Bildirler Kitabı”, Makû Yayınları, Mayıs 2018 Burdur, Sayfa 58

75 “Osmanlı Âlimlerinin Ebû Hanîfe'nin Akaîd Risâlelerini Konu Edinen Eserleri”, Abdullah Demir, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 14 Sayı 28, 2016, Sayfa 183

76 <https://nurdanhaber.com/tr-tr/haberler/74985/bediuzzaman-fahri-avukati-abdurrahman-seref-lac-ve-muhtesem-mudafasi/>

mezunudur. İstanbul Belediye Meclisi Kavanin Encümen Başkanlığı görevini yapmıştır. Yine siyasete Millet Partisi'nde başlayıp Adalet Partisi'nde devam etmiştir. Adalet Partisi'nden, 1965-1969 genel seçimlerinde 2. ve 3. Dönem İstanbul Milletvekili seçilerek TBMM'de yasama çalışmalarına katılmıştır.⁽⁷⁷⁾ Ayrıca Fransızca, Sırpça, Bulgarca biliyordu.⁽⁷⁸⁾

Bediüzzaman ve talebelerinin 1948 Afyon hapsinde ve 1952 İstanbul Gençlik Rehberi davasında avukatlıklarını yapmıştır. Daha sonra Nür Talebelerinin davalarına girmeye devam etmiştir.

Afyon mahkemesinin 1950'den sonraki safhalarında fahrî birçok avukatların katılması olmuştur. İstanbul'un ünlü avukatlarından Av. Mihrî Helav ve Abdurrahman Şeref Laç da Afyon mahkemesinde müdafaalarda bulundular. 30 Mayıs 1952'deki bir celsede hazır bulunan Av. Abdurrahman Şeref Laç mahkemeyi müthiş etkiledi. Mahkeme büyük kalabalığı görünce, evvela gizli duruşma yapmak istedi. Fakat Av. Şeref Laç buna itiraz etti. Bunun üzerine mahkeme ister istemez duruşmayı açık yaptı. Bir gün sonra da Büyük Doğu Mecmuası mahkemenin bu celsesinin safahatını neşretti.⁽⁷⁹⁾

Gençlik Rehberi Davası mahkemesinin son celsesinde fahrî avukatlardan Av. Mihrî Helav, Av. Seniyyüddin Başak, ve Av. Abdurrahman Şeref Laç vardı. Önceki iki celsede olduğu gibi yine Bediüzzaman'ı ve muhakemesini seyretmek ve onu görmek için birçoğu üniversiteli genç Nür talebelerinden olmak üzere binlerce insan sabahın erken saatlerinden itibaren İstanbul Adliyesi'ne akın etmişlerdi.⁽⁸⁰⁾

Bütün usulî safahattan sonra Bediüzzaman müdafaasını okur ve avukatlar sırayla konuşma yapar. Son konuşmayı Av. Şeref Laç yapmıştı. Şöyle ki: Gençlik Rehberi isimli eser, Kur'ân-ı Azimüşanın emir ve tefsirlerinden ibaret bulunmasına.. İslâm dininin emir ve nasihatlarını ihtiva etmesine... ve anayasanın 75. maddesine göre, şahsi masunîyet, vicdan, tefekkür söz ve neşir hak ve hürriyeti, Türklerin tabii haklarından olduğu Anayasa'nın 75. maddesine göre de hiç bir kimse mensub olduğu din ve mezhepten dolayı muaheze edilemeyeceğinden, müvekkilimin anayasa ile kendisine bahşedilmiş bulunan bu din ve neşir hürriyetinden mahrum edilerek cezaî takibe maruz bırakılması, anayasa hükümlerine mugayirdir.

Bir Müslüman, ak saçlı bir Müslüman. Saçını başını ve yaşını bütün ömrü boyunca Nurla ağartmış bir müslüman... Saçı, başı, yaşı ve bütün vücudu Allah'ın nuruyla yıkanmış, tertemiz ve bembeyaz bir Müslüman... Bütün ömrü boyunca inam-ı hak olan hayatını, Türk milletinin salah ve hakiki saadeti için vakfetmiş; emr-i ilahi olan ruhunu, feleğin hakiki maliki Allah'a teslim edinceye kadar aynı yolda yürümeye azmetmiş, bina-ı sübhanî olan bedenini, yalnız Allah yolunda yıpratmış olan büyük bir müslüman; bugün "demokrasi vardır" denilen bir gün, kalkıyor Allah diyor,

77 <https://www.biyografiya.com/biyografi/25786>; yine bkz. TBMM Albümü 2. Cilt 1950-1980 (2010), Abdurrahman Şeref Laç (tbmm.gov.tr, 25.11.2020)

78 <https://www.biyografiya.com/biyografi/25786>

79 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1763

80 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1807

*Saçı, başı, yaşı
ve bütün vücudu
Allah'ın nuruyla
yıkanmış, tertemiz
ve bembeyaz bir
Müslüman...*

“Allah’ın emirleri, Kur’ân-ı Azimüşşsan’ın hikmetleri gençlere anlatılmaz, bildirilmezse “propaganda suçtur” diye men edilirse; ahlaksızlık, iffetsizlik, köksüzlük, fuhuş, zina, katl suçlarının önüne geçmek yalnız ceza kanunlarıyla kabil midir?

kitap diyor, Resûl diyor ve gençliğe “Dikkat!..” diyor!.. Derdemez arkasından savcı yapıyor...

Fakat bakın, şu asil ve necip ihtiyar Müslüman ne kadar sakin ve ne kadar rahattır. Zira kesrette değil, vahdettedir. Gecenin zulmetinden ve gündüzün rengarenginden bî-fütürdür. Bela zindanında safayı seyretmektedir. Cefa sofrasında safa bulan, mazhar-ı tecelli olandır. Zira eşya hakikatlarından haberdardır. Kesafeti letafete kalbetmiştir. Damarlarında kan yerine, feyz-i hak ve nur cereyan etmektedir.

Muhterem Hâkimler!.. Siz bilirsiniz, fakat bir kere de davayı açan savcıya sorunuz!.. Bakalım hayır diyebilecek mi? “Allah’ın emirleri, Kur’ân-ı Azimüşşsan’ın hikmetleri gençlere anlatılmaz, bildirilmezse “propaganda suçtur” diye men edilirse; ahlaksızlık, iffetsizlik, köksüzlük, fuhuş, zina, katl suçlarının önüne geçmek yalnız ceza kanunlarıyla kabil midir? Komünizm gibi tehdit eden erzel afetin gizli ve aşkar, seri ve sinsi tahrifatını ne ile önlemek mümkündür?

Bütün fenalıkları, günahları, ahlaksızlığı, rezaleti, fesad ve fitneyi imha edecek Nürdür.⁽⁸¹⁾

Nihayet 18.6.1956 tarihinde Av. Abdurrahman Şeref Laç Risale-i Nur kitaplarını teslim almış ve bizzat Bediüzzaman’a teslim etmiştir.⁽⁸²⁾

Av. Şeref Laç tarafından yazılan iki kitaba rastlanmaktadır. Birincisi, Hz. Ömer dönemi olaylarını hikaye üslubu ile anlatan “Halife Hz. Ömer”⁽⁸³⁾ ikincisi ise “Hz. İbrahim ve Nemrûd” isimli kitaplardır.

İşinin ehli, mesleğinin aşığı bir avukat olan Av. Şeref Laç, 16 Eylül 1982’de İstanbul’da vefat etmiştir.⁽⁸⁴⁾ Mekânı Cennet olsun.

G) Av. Bekir Berk

Av. Bekir Berk, 1926 Ordu doğumludur. Hem hukukçu hem de yazardır. İlk ve orta tahsilini İstanbul’da, liseyi Balıkesir’de bitiren Bekir Berk, 1950 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi’ni bitirdikten sonra başladığı avukatlık mesleğini yirmi yıl sürdürdü. Av. Bekir Berk, âdeta fikir ve aksiyon adamıdır. Zira kendisince müspet kabul edilen her faaliyette bilfiil bulunma cesareti göstermiştir. Mesela Milliyetçiler Birliği ve Türk Kültür Ocağı Başkanlıkları ile bir dönem Komünizmle Mücadele Dergisi’nin yayın ve yöneticiliğini yaptı.⁽⁸⁵⁾ Yine Milli Türk Talebe Birliğine bağlı İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti Yönetim Kurulu, Türkiye-Pakistan Dostluk Cemiyeti, Milliyetçiler Federasyonu, Milliyetçiler Derneği İstanbul Şubesi Başkanlıkları’nda görev almıştır.⁽⁸⁶⁾

81 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1811

82 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 1811

83 <https://www.yenişafak.com/yazarlar/durusun-gürlek/asr-iisaadettenibir-ibret-tablosu-2051970>

84 <https://www.yenişafak.com/yazarlar/durusun-gürlek/asr-iisaadettenibir-ibret-tablosu-2051970>

85 “Bir Dava Adamının Notları 1”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 34

86 <https://www.biyografya.com/biyografi/>

Av. Bekir Berk ilk yıllarında milliyetçiliğin ciddi bir savunucusu idi. Onun milliyetçilik öğretisine bakıldığında milliyetçiliği, İslâmîyet anlayışı ekseninde yorumladığı anlaşılacaktır. Av. Bekir Berk'in hak ve hakikat insanı olduğu Nûr davalarını takip etme kararı vermesiyle tescil edilmiştir. Zira Saîd Nursî ve Nûr Talebeleri'ni savunmayı ısrarla sürdürmesine itiraz eden üyeler ve hastalığı nedeniyle Milliyetçiler Derneğinden ayrılarak, bütün hayatını Nûr Talebeleri'nin savunmalarına ayırdı.⁽⁸⁷⁾

Av. Bekir Berk, 1958'de Isparta milletvekili Dr. Tahsin Tola'nın teklifiyle ilk defa bir Risale-i Nur davasının vekâletini aldı.⁽⁸⁸⁾ Evet, Bekir Berk, 1958 yılında Ankara'da tutuklu bulunan Nûr Talebeleri'nin ve Bediüzzaman Saîd Nursî'nin fahrî avukatlığını üstlendi. Bediüzzaman kendisine hem Ankara'da hem de İstanbul'da iki kere vekâletnâme verdi.⁽⁸⁹⁾ Zamanla Bediüzzaman Saîd Nursî ve Nûr Talebeleri'nin önde gelen avukatı olarak ün kazandı. Emekli Pilot astsubay Ali Demirel hatıratında Bediüzzaman'ı en son 1959 yılının son ayında İstanbul Piyer Loti Otelinde ziyaret ettiğini, Bediüzzaman'ın buraya geliş amacının ise avukatı Bekir Berk'e vekâlet vermek olduğunu ifade etmiştir. Üstad ile Bekir Berk'in aralarındaki konuşmayı Ali Demirel şu şekilde ifade ediyor: Üstad, Bekir Bey'e üç sefer tekrar ile "ben seni vekil tayin ettim" demişti.⁽⁹⁰⁾ Ali Rıza Sağlamer ise Ankara'da bir otelde Bediüzzaman'ı Bekir Berk ile beraber ziyaret ettiklerini ve Bediüzzaman'ın Bekir Berk'e "Sen benim vekilimsin, gel" diye kucaklayıp bağrına bastığını ifade etmiştir.⁽⁹¹⁾ Binaenaleyh Bekir Berk bundan böyle hayatını Nûr davalarına vakfetmiş, 163. madde'nin tam bir uzmanı olarak, binlerce Nûr davasında, binlerce mazlumun imdadına yetişmiştir.

Av. Gültekin Sarıgün, Bekir Berk'in ilk Risale-i Nur davasını anlatıyor: 1958'de Nazilli'de Mehmet Bükler ve arkadaşları hakkında bir hadise olmuştu. Bizim ağabeyler, meselenin izahı için bir beyanname hazırladılar. Bir gazete olmadığından, mecburen Ankara'nın muhtelif apartmanlarına dağıttılar. Bunun üzerine Zübeyr, Tahirî, Atıf Ural ve Sungur Ağabeyler başta olmak üzere sekiz, dokuz kişi tevkif edildi. Rahmetli Milletvekili Tahsin Tola Ağabey, Bekir Ağabey'i aramış ve "Bekir Bey, bu davayı alır mısınız?" diye teklifte bulunmuş. Bekir Ağabey "Ağabey sen ne diyorsun? Bana 'sana emrediyorum, gel bu davayı al' demeliydin" şeklinde cevap vermiş.

Bekir Berk Ağabey son derece yakışıklı, kıvrak zekâlı, hitabeti kuvvetli bir insandı. Ankara'da hapisteki ağabeylerle görüşüp sormuş: "ben sizin şahsınızı mı müdafaa edeyim yoksa davanızı mı?" Oradakiler demişler ki: "Hayır, şahsınızı değil sadece Risale-i Nur'u müdafaa edeceksin. Biz sana döküman vereceğiz."⁽⁹²⁾ Bekir Bey güzel bir müdafaa hazırlamış. Bekir Berk Ağabey'in ilk Risâle-i Nur davası budur. Ve bu şekilde senelerce bitmeyen,

*Av. Bekir Berk,
1958'de Isparta
milletvekili Dr.
Tahsin Tola'nın
teklifiyle ilk
defa bir Risale-i
Nur davasının
vekâletini aldı.*

87 <https://www.biyografya.com/biyografi/>

88 "Ağabeyler Anlatıyor 4", Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013, Sayfa 21

89 "Bir Dava Adamının Notları 1", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 34

90 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 54

91 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 66

92 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 227

Meğer bizim fikir
zannettiğimiz
şeyler arzu
ve hayalmiş.
Milliyetperverliği,
hamiyetperverliği
ve atalarımızı
sevmeyi Nûr
Talebeleri'ni
tanıdıktan sonra
anladım.

bitirilmeyen, Risale-i Nur aleyhinde açılan davaların takibine başlamış oldu.⁽⁹³⁾

Bekir Berk Risale-i Nurlarla nasıl tanıştığını birinci ağızdan naklediyor: Ben eskiden beri milliyetperver bir insandım. 1945'te Tan Matbaası basıldığında biz de o milliyetçi gençlerle birlikteydik. Sonraki yıllarda solcuların aldattığı Mareşal Fevzi Çakmak'ı bir konuşma ile ikaz edip uyardım. "Milliyetçiler Birliği ve Türk Kültür Ocağı" başkanlıkları yaptım. "Komünizme Karşı Mücadele" dergisini çıkardım ve yönettim. Osmanlı padişahlarını özellikle Fatih Sultan Mehmet'i, Yavuz Sultan Selim'i, Kanunî Sultan Süleyman'ı çok severdim. Fakat bu kuru kuruya bir sevgiydi. Bu vatanın ve milletin ancak kendi fikrimizle kurtulacağını zannederdim. Meğer bizim fikir zannettiğimiz şeyler arzu ve hayalmiş. Milliyetperverliği, hamiyetperverliği ve atalarımızı sevmeyi Nur Talebeleri'ni tanıdıktan sonra anladım. Bir gün Nur Talebeleri'nin yargılanacağını duydum. Bir Müslüman ülkesinde din ve vicdan hürriyetlerine bu derece baskı yapılması beni çok üzdü ve hamiyet duygularımı galeyana getirdi. Onları savunmaya karar verdim ve kendileriyle görüşmeye gittim. Onları Ankara hapisanesinde ziyaret ettim. Zübeyir Ağabey, Tahirî Ağabey ve diğer ağabeylerle görüştim. Mahkemede neler yapacaklarını, nasıl ifade vermeleri gerektiğini anlattım. Nurculuğum orada başladı. Sonunda, "Siz benim dediklerimi yaparsanız sizi bu hapisten kurtarırım. Ben sizi mi kurtarmaya çalışayım yoksa davanızı mı savunayım?" diye sorduğumda bana, "Bekir Bey, biz önemli değiliz, sen davamızı mahkûmiyetten kurtar o yeter! Davamızın beraat etmesi uğruna biz hapiste kalmaya razıyız" dediler. Fedakârlığın, alicenaplığın ne demek olduğunu o zaman anladım. Ve onlar gibi olmaya karar verdim. Yani nûrculuğum orada başladı.⁽⁹⁴⁾

Av. Bekir Berk Risale-i Nurların müdafaalarına başladığı günlerde, kendisinde mevcut tüberkülozun üçüncü safhasına varan hastalığı ve bütün hekimlerin "ne karada, ne denizde ne de havada seyahat etmesi sakıncalıdır" diye olan raporlarına rağmen Bediüzzaman ile görüştüğünde "sen onları dinleme! Sen de hiçbir şey yoktur. Hizmetine devam eyle!" demesi ve her halde ona olan duaları neticesi, Av. Bekir Berk öyle bir sıhhat kesb etti ki; karasıyla, deniziyle, havasıyla ondört sene bilfil Türkiye'nin her tarafını durmadan gezdiği halde gittikçe enerjiklik ve dinamiklik ve sıhhat kesbetmiştir. Bu hadiseleri Bekir Berk müteaddit defa anlatmıştır, şahitleri de çoktur.⁽⁹⁵⁾

Av. Bekir Berk, Urfa'da 1990 tarihinde bir akşam vakti kalabalık bir cemaate karşı bir hadiseyi anlatıyor: 1960 yılı içinde, Üstad Ankara'ya gelmiş, Beyrut Palas otelinde kalyordu. Gittik Üstad'ı ziyaret ettik. Ben ve Sam-sunlu Ali Rıza Sağlamer beraberdik. O günü uçakla Samsun'a mahkeme için gidecektik. Üstad, hususi bize ders yaptı. Uçak kalkış saati daralıyordu.

93 "Ağabeyler Anlatıyor 2", Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013, Sayfa 80

94 <https://www.risalehaber.com/milliyetci-avukat-bekir-berkin-nurcu-oldugu-an>; ayrıca bkz.

"Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 95

95 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 2088

Uçağı kaçıırız diye vaziyetimizle acele ediyorduk. Üstad ise derse devamla, Sultan Abdulhamid'den bahsetmeye başladı. Kendisi, onun maaşını kabul etmediğini... Ve fakat Sultan Abdulhamid'in veli olduğunu ve saire anlattı. Ben kalbimde, Üstad neden bana dönerek Sultan Abdulhamid'den bahsediyor diye düşündüm. Sonra Samsun'a vardık. Bizi karşıladılar, yemeğe göturdüler. Bu cemaat içinde bir zat söze başladı. Dedi ki; Üstad Bediüzzaman çok iyidir lakin o veli gibi padişaha karşı çıktı, itiraz etti, iyi etmedi vesaire... deyince ben birden Üstad'ın bize verdiği dersin mana ve hikmetini anladım. Mukabele ederek o zata lâzım gelen cevapları verdim.”⁽⁹⁶⁾

Doğrusu Bediüzzaman'ın talebelerine iltifat içeren ve medih ihtiva eden sözleri öyle gelişigüzel söylemediği malumdur. Bediüzzaman, bilhassa mühim zamanlar için talebelerini fedakarlığa, sebatkarlığa hazırlıyordu. 1958 Ankara Mahkemesi'nde avukat olan Bekir Berk için Bediüzzaman'ın; “Nür'un en büyük kahramanı, Nür'un en büyük kahramanı” iltifatları, bilahere 1971 İzmir Mahkemesi'nde Savcı Nureddin Sayer'in Bediüzzaman'a, Nür'a, ve Nürculara çok dehşetli hücumu sırasında Av. Bekir Berk'in pervasız çıkışı ve Bediüzzaman'ı ve davasını kahramanca müdafaası gibi sair haller Bediüzzaman'ın iltifat içeren beyanlarının önemini bir kez daha teyit etmiştir.⁽⁹⁷⁾

Nurettin Can bir olayı şöyle naklediyor: “Afyon'da hiçbir avukat benim davayı almaya cesaret edemedi. Allah ebeden razı olsun Av. Bekir Berk, Hızır gibi imdada yetişti ve on yedi günlük bir mevkufiyetten sonra beraat ettik.”⁽⁹⁸⁾

Ağabeyler Anlatıyor kitabının yazarı Ömer Özcan, Bekir Berk hakkındaki hatıralarını naklediyor: Mazlumların ve masumların avukatı Bekir Berk Ağabey Ankara'da kaldığımız dershaneye sık sık geliyordu. Bu günlerde, onun çalışma tarzına ve iş disiplinine yakinen şahit oluyorduk. Kendisine bir oda tahsis ederdik. saatlerce daktilosuyla çalıştığını hatırlıyorum. Ertesi gün gireceği mahkemelere hazırlanıyordu. Çok titiz, çok düzenli ve en küçük ayrıntıları bile ihmal etmeden hazırlanıyordu. Katıldığı mahkemelere temiz kıyafetlerle dinleyici olarak bizim de iştirak etmemizi istedi; biz de katılırdık... Sadece Allah'ı ve iman hakikatlerini anlatan “Nür Risâleleri”ni okudukları için hapse atılan, ceplerinde çakı bile taşımayan, asayışı bozucu hiçbir eylemleri olmayan, saf, masum ve vatanlarını çok seven bu insanları, mahkemelerin soğuk ve soluk salonlarında görünce çok üzüldük ve sessizce ağladık.

Fakat!

Bu sahipsiz, hâmisiz gibi görünen ve bu kasavetli mahkeme salonlarına getirilen garip insanların yanında birden cübbeli bir zat beliriverir; rahat ve neticeden emin hareketlerle çantasını açar, dosya, belge ve dokümanlarını masasına yerleştirir; sanki kendi evindeymiş de mahkeme heyeti misafirmiş gibi salona birden hâkim olur; müthiş bir vukufiyet, bilgi ve hitabet

“Afyon'da hiçbir avukat benim davayı almaya cesaret edemedi. Allah ebeden razı olsun Av. Bekir Berk, Hızır gibi imdada yetişti ve on yedi günlük bir mevkufiyetten sonra beraat ettik.”

96 “Mufassal Tarihçe-i Hayat 3”, Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 2084

97 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 289

98 “Taniyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 305

Selahaddin
Yeşilyurt,
Medine'deki
Risale-i Nur
hizmetinin
tarihçesini
özetlerken ilk
hizmetlerin Ali
Ulvi Kurucu
zamanında
başlatıldığını,
daha sonra
ise, 1961'de
Abdurrahman
Topraklı'nın
gayretleri,
1973'ten itibaren
de Cidde'den
Bekir Berk'in
desteği ile
hizmetlerin ifa
edildiğini ifade
etmiştir.

ile kasaveti tam tersine çeviriverirdi... Çoğu zaman yumuşak bir dille, öğretici-eğitici bir tarzda, Risale-i Nurların maksat ve mahiyetini açıklar mahiyette, bazen de eğer savcı zalimce ithamlarda bulunuyorsa yeri göğü inleterek, şiddetli ve hiddetli ihtarlar yaparak savunmasını yapardı. Bizler de bu sefer sevinçten ağlardık... Mahkemeyi daha munis görmeye başladık, rahatladık. Böyle bir ağabeyimiz bulunduğundan dolayı iftihar eder, sanki kendimiz savunma yapmışız gibi mesud olurduk.

1971 İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi, memleket çapında bir heyecan uyandırmıştı. Bekir Berk de hapishanede suçlu(!) olarak yatıyordu. Bu dava belki de Risale-i Nur'un son büyük davasıydı. O senelerde Ankara'da talebeydim. İzmir'e geldikçe hapisteki ağabeyleri ziyaret teşebbüsünde bulunuyordum, fakat bir türlü izin vermiyorlardı. Ben de mahkemenin bütün safahatını, resimleriyle beraber "Yeni Asya" gazetesinden günübürlük kesip dosyaladım. Sonradan kitap hâline getirilen bu müdafaalar kalın bir klâsör haline gelmişti. Mahkeme nihayete erip, yani çoğu beraat edip, bir kısmı da tahliye edildikten sonra, 1972 senesi Mayıs ayında Bekir Ağabey Ankara'ya kaldığım dershaneye geldi. Kendilerine dosyayı gösterdiğimde o kadar duygulandı ve o kadar memnun oldu ki, hemen kalemimi çıkarıp ilk sayfasına şu duayı yazdı: "Ya Rabbi! İstihdam buyurduğun hizmetler için kâinattaki zerrat adedince sana hamd ü senalar olsun... Allah'ım! Sen beni ayıplardan kuru, ayıplarımı setreyle, ihlâsla hizmetlerinde istihdam buyur, hüsn-ü hâtime bahşeyle, şehâdet nasip eyle! Bana hüsn-ü zan edenlerin hüsn-ü zannına lâıyk eyle ve onlardan razı ol! Cümlemizi hıfzınla hıfzeye!"⁽⁹⁹⁾

Türkiye'nin her köşesinde yüzlerce mahkeme ve davalara avukat olarak, müdafî olarak giren⁽¹⁰⁰⁾ ve Nurculuk davalarını beraatle neticelendiren Av. Bekir Berk; 1973 senesinde avukatlık misyonunu tamamladığı kanaatiyle, Türkiye'den ayrılarak, 1974-1989 yılları arasında Arabistan'da Cidde Radyosu Türkçe Yayın dairesinde görev aldı. Burada dinî, ahlâkî ve tarihî programlar yaptı.⁽¹⁰¹⁾ Selahaddin Yeşilyurt, Medine'deki Risale-i Nur hizmetinin tarihçesini özetlerken ilk hizmetlerin Ali Ulvi Kurucu zamanında başlatıldığını, daha sonra ise, 1961'de Abdurrahman Topraklı'nın gayretleri, 1973'ten itibaren de Cidde'den Bekir Berk'in desteği ile hizmetlerin ifa edildiğini ifade etmiştir.⁽¹⁰²⁾

1989 yılında kanser teşhisi konan Bekir Berk, bir süre İngiltere'de tedavi gördükten sonra Türkiye'ye döndü.⁽¹⁰³⁾ Kendi ifadesiyle "dostluk dünyamızın semasından yıldızlar göçüyor ahirete doğru... Yıldızlar kayıyor Cennete doğru..."⁽¹⁰⁴⁾ Nür davalarının kahraman avukatı ve Bediüzzaman'ın kendisine "Sen benim Abdurrahman'ım gibisin"⁽¹⁰⁵⁾ dediği Bekir Berk, 14 Hazir-

99 <https://sorularlarisale.com/taniyanlarin-dilinden/bekir-berk-avukat>

100 "Mufassal Tarihçe-i Hayat 3", Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 2236

101 "Bir Dava Adamının Notları 1", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 34

102 "Ağabeyler Anlatıyor 2", Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013, Sayfa 9

103 Age, Sayfa 34

104 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 329

105 "Taniyanların Dilinden", Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, RNK Uygulaması, Sayfa 227

ran 1992'de terhis tezkeresini alıp ebedî âleme irtihal eyledi. Mezarı, Eyüp Sultan kabristanındadır.⁽¹⁰⁶⁾ Mekânı Cennet olsun.

Sonuç

Tarih ilmi esasında insandan ve insanlıktan bahseder. Tarih ilmi sayesinde bir muhayyeli nazara vermek istiyoruz. Tarih ilmi zımnî yol marifetiyle üç grup insan tipini ele almaktadır. Birinci grup, doğrudan şer adına hareket eder. İkinci grup, doğrudan hayır adına hareket eder. Üçüncü grup, kalpleri hakikatten yana iken eylemleri hakikatten uzaktır. Bu yüzden çoğu kez farkında olmadan hareketi şer ve tahrip hesabına geçer. Birinci grup ile ikinci grup niceliksel olarak azdırlar, niteliksel olarak kuvvetlidirler. Yalnız “tahrip kolaydır” ilkesince birinci grup daha etkili görünürler. Üçüncü grup ise niceliksel olarak fazladır, niteliksel kuvvetleri de niceliksel özelliklerinden kaynaklıdır. Bu üçüncü grup nasihata ihtiyacı olan bir gruptur. İkinci grup müntesiplerinin samimi eylemleri, üçüncü grubun şer hesabına geçen vaziyetlerini bozabilir, onlara istikamet yolunu hatırlatabilir. Bu durumda kalabalık olan üçüncü grubun hareketleri hayır hesabına geçecektir. Böylece sulhu umumî teşekkül edecektir.

Bediüzzaman'ın avukatlarını ikinci grup içinde görmek lazımdır. Zira samimi eylemler teşhir edip birinci grubun zalimane eylemlerine ve keyfi muamelelerine mukavemet olmuşlar ve zamanın şartları itibariyle tahayyürde olan üçüncü gruba meşale olmuşlar.

Bundan böyle kıyâmet vaktine kadar üç grup tiplene yine var olacaklar ve yine mücadele içinde olacaklar. Allah, insanlardan bir grubu bir başka grup ile savuşturmasa ve bir grup ile engellemese idi, zalimler, fesatçılar ve fırsatçılar baskın gelir, yeryüzü fesada uğrayıp faydalar yok olurdu.⁽¹⁰⁷⁾ Doğrusu yeryüzüne sulhu umumiyi murat eden Allah, nice az sayıdaki topluluğu çok sayıdaki topluluğa galip kılmıştır.⁽¹⁰⁸⁾ Galip gelmek için de ihlâsı, sabrı ve sebatı Allah şart koşmuştur. Bu yönüyle Bediüzzaman, Nür Talebelerinin ve Risale-i Nur aleyhine haksız olarak açılan davalarda bir grup avukatın mücadelesi kayda değerdir. Zira bütün tekellüflü şartlara ragmen, hayatları pahasına ve hakikatte insanlık adına, hak, hukuk ve adalet mücadelesini vermişlerdir. Tarih, o avukatların samimi mücadelesini, muhatapları okuyup hakikati görsünler diye belleğine kaydetmiştir. O muhataplar ise istikbalin insafı insanları olan üçüncü gruptur.

Kaynakça

1. “Bir Dava Adamının Notları 1”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, Rnk Uygulaması,
2. “Ağabeyler Anlatıyor 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7”, Ömer Özcan, Nesil Yayınları, Şubat 2013,
3. “Tanıyanların Dilinden”, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, Rnk Uygulaması,

106 <http://katalog.idp.org.tr/yazarlar/2167/bekir-berk>

107 Bakara Suresi, 251. ayet

108 Bakara Suresi, 249. ayet

*Bediüzzaman'ın
avukatlarını
ikinci grup
içinde görmek
lazımdır. Zira
samimi eylemler
teşhir edip birinci
grubun zalimane
eylemlerine
ve keyfi
muamelelerine
mukavemet
olmuşlar ve
zamanın şartları
itibariyle
tahayyürde olan
üçüncü gruba
meşale olmuşlar.*

4. “Mufassal Tarihçe-i Hayat 1, 2, 3” Abdulkadir Badıllı, Feyyaz Bilim ve Gelişim Derneği, Rnk Uygulaması,
5. “Eski Saîd Dönemi Esreleri” Divan-ı Harbî Örfî, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010,
6. “Eski Saîd Dönemi Esreleri” Nutuk, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010,
7. “Eski Saîd Dönemi Esreleri” Makalât, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010,
8. “Emirdağ Lahikası”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007,
9. “Eski Saîd Dönemi Esreleri” Münazarat, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010,
10. “Osmanlı Âlimlerinin Ebû Hanîfe’nin Akaîd Risâlelerini Konu Edinen Eserleri”, Abdullah Demir, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, Cilt 14 Sayı 28, 2016,
11. “Akif’i Anmak Asım’ı Yaşamak Bildirler Kitabı”, Makû Yayınları, Mayıs 2018 Burdur,
12. İlim Yayma Cemiyeti Bülteni, Bahar 2011 Sayı 23,
13. “Türkiye’nin Siyasal Andlaşmaları”, I. Cilt, İsmail Soysal, Türk Tarih Kurumu Basımevi-Ankara 2000,
14. “Şualar”, Bediüzzaman Saîd Nursî, Yeni Asya Neşriyat, Kasım 2010, Nisan 2007,
15. <https://sorularlarisale.com/taniyanlarin-dilinden/bekir-berk-avukat>
16. <https://www.risalehaber.com/milliyetci-avukat-bekir-berkin-nurcu-oldugu-an>
17. <https://www.biyografya.com/biyografi/>
18. <https://yenisehir.fandom.com/tr/wiki/Abdurrahman>
19. <https://nurkoy.org/risale-i-nurun-ilk-avukati-ziya/>
20. <https://nurkoy.org/author/ssafak/>
21. <https://sorularlarisale.com/taniyanlarin-dilinden/hulusi-bitlisi-akturk-avukat>
22. <https://www.bernamegeh.com/mechul-mutefekkirlerimizden-mehmed-mihri-hilav/>
23. <https://www.yenisaafak.com/yazarlar/durusun-gurlek/asr-iisaadettenibir-ibret-tablosu-2051970>
24. <http://katalog.idp.org.tr/yazarlar/2167/bekir-berk>